

การศึกษาระบบการปลูกพืชเพื่อการอนุรักษ์ฯ ในพื้นที่เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า

กลุ่มงานศึกษาและพัฒนาที่ดิน

ศูนย์ศึกษาการพัฒนาห้วยฮ่องไคร้อันเนื่องมาจากพระราชดำริ

บทคัดย่อ

การศึกษาผลของการใช้ระบบการปลูกพืชเพื่อการอนุรักษ์ดินและน้ำในพื้นที่ซึ่งเป็นดินชุดลึกลงในแปลงทดลองซึ่งมีความลาดชันประมาณ 5 เปอร์เซ็นต์ของกลุ่มงานศึกษาและพัฒนาที่ดิน ศูนย์ศึกษาการพัฒนาห้วยฮ่องไคร้อันเนื่องมาจากพระราชดำรินั้นดำเนินการ โดยการใช้ระบบการปลูกพืช 5 ระบบ ได้แก่ 1) การปลูกข้าวไร่เพียงอย่างเดียวในแนวขวางความลาดชันของพื้นที่ 2) การปลูกข้าวไร่หลังจากการปลูกถั่วดำเพื่อเป็นปุ๋ยพืชสด 3) การปลูกข้าวโพดเหลืองกับถั่วดำ 4) การปลูกถั่วลิสงเหลืองกับถั่วมะแฮะ และ 5) การปลูกถั่วลิสงตามด้วยถั่วเขียว การทดสอบระบบการปลูกพืชทั้ง 5 ระบบดำเนินการติดต่อกัน 3 ปี พบว่าทุกระบบสามารถลดการสูญเสียดินและน้ำได้อย่างมีประสิทธิภาพโดยที่ค่าของการสูญเสียดังกล่าว่น้อยกว่าอัตราที่ยอมรับให้เกิดขึ้น กล่าวคือมีอัตราการสูญเสียดินอยู่ในช่วง 1.12 ถึง 4.17 ตัน/เฮกตาร์ ซึ่งต่ำกว่าอัตราที่ยอมรับให้เกิดขึ้นได้คือ 10 ตัน/เฮกตาร์ จึงนับได้ว่าการใช้ระบบการปลูกพืชทั้ง 5 ระบบ สามารถช่วยอนุรักษ์ดินและน้ำในพื้นที่เกษตรกรรมที่มีดินชุดลึกลงความลาดชันประมาณ 5 เปอร์เซ็นต์ โดยระบบที่มีการปลูกพืชเหลืองมีบทบาทในการช่วยปรับปรุงบำรุงดินด้วยเนื่องจากมีเศษพืชหลงเหลืออยู่ในแปลงปลูกมากกว่าระบบอื่น ๆ ส่งผลให้ผลผลิตของพืชหลักที่ปลูกในปีถัดไปสูงกว่าระบบอื่น ๆ